

69

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ 14
ΑΘΗΝΑΙ (136)

Μελιβοτά.

A¹
ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΩΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Α ΘΗΝΑΙ 1968
ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ
Δεκ. 1969 / Φεβρ. 1970

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

1. Ἐξεταζόμενος τόπος (χωρίον, κωμόπολις) ... Μελιθοία
 (παλαιότερον όνομα: Αἰδανάτη ...), Επαρχίας Αγριας ...,
 Νομοῦ Λευκίου .....
  2. Ὄνοματεπώνυμον τοῦ ἔξετάσαντος καὶ συμπληρώσαντος .....
Πλακάλια Ηγιεύδης επάγγελμα διδόσσειαλος.
 Ταχυδρομική διεύθυνσις Μελιθοίς .....
  3. Ἀπὸ ποια πρόσωπα κατεγράφησαν αἱ παρατιθέμεναι πληροφορίαι :
 α) όνομα καὶ ἐπώνυμον Βασίλειος Στ. Μητσοτάκης
 .....

ἡλικία .. 60 .... γραμματικαὶ γνώσεις .. Δ' Δικτυωμένη

..... τόπος κατοικουμένης Μελιθοίς.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΑΝ

Α'. α'. ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920

- 1) Ποιαί ἀγροτικαὶ περιοχαὶ προωρίζοντο διὰ σπορὰν καὶ ποιαὶ διὰ βοσκήν ποιμνίων; **α) Βισ. οπωρέν: Βελιγρ. Αγ. Κ. Η. Δ. Ζ. Ι. Σ. . . .**
β) Βισ. λοετήν: Γκουντζίμπος μάζι Ροδόφωρος.

- 2) Εις ποίους ἀνῆκον ὡς ἴδιοκτησία; α) εἰς φυσικὰ πρόσωπα, δηλ. εἰς τοὺς χωρικούς· β) εἰς γαιοκτήμονας ("Ἐλληνας ἢ ξένους, ὡς π.χ. Τούρκους")· γ) εἰς Κοινότητας· δ) εἰς μονάς κλπ. ....

ο) Γερν. Ρήθρος. Φιλ. Κατενάεικη. Β) Σχέσης Κεδίκης. Εις. Ιωνών
‘Ο πατήρ διατηρεῖ τὴν περιουσίαν του συγκεντρωμένην καὶ μετά του

- 3) Ὁ πατήρ διατηρεῖ τὴν περιουσίαν του συγκεντρωμένην καὶ μετά τὸν γάμον ζῶν τέκνων του, διανεμομένης ὑπ' αὐτῶν μετὰ τὸν θάνατόν του; .. 6.4.9.ο.6.ρ.ε.1... a1. Λεξιογ.ώ.6745.. Λεξιογ.ώ.19.Δεζη.

Leptodora rubescens Ruppell 1828. Denkschr. Ges. Naturf. Freiburg 1828: 102

Devision ~~is~~ ^{was} for Diversify our assets.

- β'. 1) Οι κάτοικοι άσχολούνται μόνον εις τὴν γεωργίαν ἢ μόνον εἰς τὴν κτηνοτροφίαν ; ἢ συγχρόνως εἰς ἀμφοτέρας, δηλ. τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν ; φ. πληγές... ηγ. γεωργίας.....
Ορίζονται... ηγ. αγροτεύθες.....
- 2) Οι τεχνῖται (δηλ. οἱ βιοτέχναι) άσχολούνται ἐν παρέργῳ καὶ εἰς τὴν γεωργίαν ; ....
τεχνίται... ηγ. παρέργων.....
- γ'. 1) Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα : τῶν γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων), τῶν μοναστηρίων ποίοι ειργάζοντο εἰς αὐτά ; καὶ ὑπὸ ποίους ὄρους ὡς ἅτομα ἢ μὲ δλόκληρον τὴν οἰκογένειάν των ; .....
Εἰς τεχνίται... θρίαστρον Θεοδόρον (μητροκήν)
Βεδικέστρον Βεργίστρον Περιά... Ηγ. 20 οικογένεια 3:
- 2) Πᾶς ἐκαλοῦντο οὗτοι ; (κολλῆγοι, σέμπτροι, μισακάτορες, σημισκατόροι κλπ.) ..... Τοιαῦτο ἡ κοινωνική των θέσις ; ....
- 3) Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή των ; (εἰς εἶδος ἢ εἰς χρῆμα;) .....
Εργατές Βεργίστρον Καν. Γεωλαύνιον Ζερχός.....
- 4) Ἐχρησιμοποιούντο καὶ ἔργαται ; ἐποχικῶς, δηλ. διὰ τὸ θεριστικό, τὸ ἀλώνισμα, τὸν τρυγυπτὸν ἢ δι' ὅλον τὸν χρόνον ; Ἀπὸ ποὺ προήρχοντο οὗτοι ἡσαν ἄνδρες μόνον ἢ καὶ γυναῖκες ; ποίαν ἀμοιβὴν ἐλάμβανον ἡμερομίσθιον εἰς χρῆμα ἢ εἰς εἶδος ; .....
Ἐργατές Βεργίστρον Καν. Γεωλαύνιον Ζερχός.....
Μούσιοι... Ζεργίστρον Καν. Εργατές Χρήστος Προστριχοτόνος Μελισσούδης.....
- 5) Ἐχρησιμοποιούντο καὶ δοῦλοι (ὑπηρέται) ἢ δοῦλαι ; Ἐάν ναί, ἀπὸ ποίους τόπους προήρχοντο ; .....
Ο. Σ. Α.!

- 6) α) Οι νέοι καὶ αἱ νέαι τρῦ τόπου τροῦ ἐπήγαινον, δι' ἀνεύρεσιν ἐργασίας ; .....
Σ. Τ. Β. Σ. Α. Ρ. Ι. Σ. Ο. Ν. Ε. Π. Π. Ο. Λ. Σ.
(Μεριόχην Νεριόχην)

- β) Ἐπήγαιναν ἐποχικῶς : ὡς ἔργαται ..... ἢ ὡς τεχνῖται κτίσται, γύφτοι (σιδηρουργοί), βαφεῖς (μπογιαστήδες), πραματευτάδες (ἔμπτοροι) κλπ. ; .....

? Ανοχικός ή? Ζερχός Καν. (Ζερχός Νεριόχην).

- δ'. 1) Πώς ἐλιπαίνοντο παλαιότερον τὰ χωράφια: μὲν ζωϊκήν κόπρον
(βιοῶν, αἰγοπροβάτων κλπ.), φυτικήν (μὲν καῦσιν: α) τῆς καλα-
μᾶς μετά τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἢ μὲν κάλυψιν (παρά-
χωμα) χλόης (τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ κλπ.) δι' ὄργωματος;
.....Εγιονιγεπο.. μυριάς. η.ε. Ταινην. μετριδ.
... (βεβν. ή. Εγονοροβέραν) ..

.....
.....

2) Πότε ἔγινε τὸ πρῶτον χρῆσις/χημικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον
σας; ..... 1913... Ηα... 1915... 1930 ..

ε'. Ἀπὸ πότε χρησιμοποιοῦνται: τὸ σιδηροῦν ἄρτοτρον καὶ αἱ γεωργι-
καὶ μηχαναὶ εἰς τὸν τόπον σας; ..... Θαν. Ηα' 1915 ..

1) Σιδηρούν ἄροτρον (τύποι αὐτοῦ, δῆλο, μονόφτερο, δίφτερο κλπ.).
Εἰς ποια κτήματα ἔχρησιμο ποιεῖτο (ἢ χρηστιμόποιεῖται) κάθε τύπος ;
Ποίος κατεσκεύαζε τὸ ἄροτρον τούτο, ἢ απὸ ποιῶν ἐγίνετο ἢ προμήθεια αὐτοῦ ?

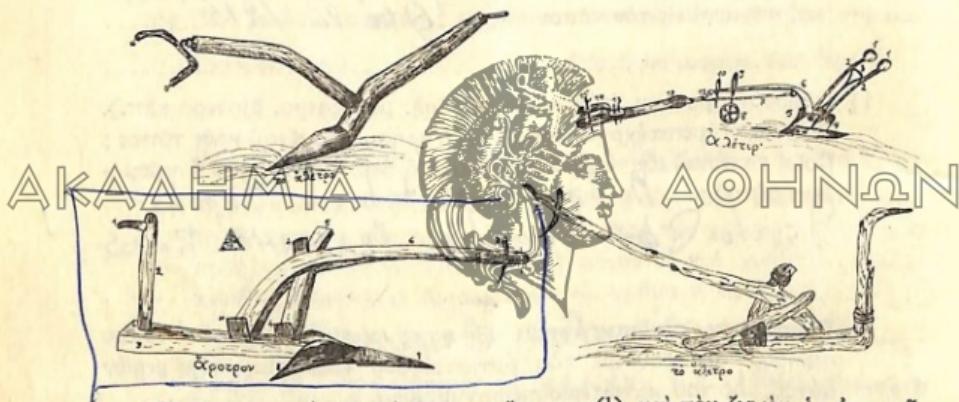
Παραθέσατε σχεδιαγράφημα (ή φωτογραφίαν) έκαστου τύπου σιδηρού όρότρου μὲ τὰς ἀντιστοίχους ὀνομασίας τῶν μερῶν αὐτοῦ, ως τοῦ κατωτέρω παρατιθεμένου. . .

1.....	4.....	7.....	10.....
2.....	5.....	8.....	
3.....	6.....	9.....	

- 2) Τρακτέρ (άπό πότε είναι ἐν χρήσει;) 7/10/1955
3) Μηχανή θερισμοῦ .....

- 4) Μηχανή δεσμάτων τῶν σταχύων (δεματιῶν).....
- 5) Μηχανή ὀλωνισμοῦ ..... 1961 1955 .....
- στ'. 1) Τὸ ἔυλινον ἄροτρον. Ποῖος κατεσκεύαζε (ἢ κατασκευάζει) τὸ παλαιὸν ἔυλινον ἄροτρον *Σερίνης. Η. Ι. μο. 1905.* .....
Μαργαρίτης. Θεόνος. Πατέριος. Η. Ζ. γρ. 1905. .....
(Φεβ. 7. 1961. Μαΐου. 6. 1955.) .....
- .....
- 2) Ποία ἦτο ἡ μορφὴ τοῦ παλαιοῦ ἔυλινου ἄροτρου εἰς τὸν τόπον σας καὶ ποία εἶναι στήμερον. Ποίαι διαφοραὶ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν) εἰς τὸ χρησιμοποιούμενον ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας ἀπὸ τὰ εἰκονιζόμενα ἐνταῦθα ;

- 3) Ἰχνογραφήσατε τὸ ἔυλινον ἄροτρον⁽¹⁾ καὶ τὸν ζυγὸν ὡς ἀπαντᾶται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραθέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς ἀριθμούς ἐν χρήσει δύνοματα τῶν διαφόρων μερῶν καὶ τῶν ἔξαρτημάτων αὐτοῦ.

1. *Χειροδέλτη* ..... 6. .... 0.78. 1.5' p. 1. .... 11. ....
2. *Κρυπτούρη* ..... 7. .... 1.1. 1.5' p. 1. .... 12. ....
3. *Ιεν. τον. ρ. 1.* ..... 8. .... *ηφερο. βο. φ. 3. (εβρεβ.)* 13. ....
4. *6. φ. η. ν. 9.* ..... 9. .... 0.8. 1. .... 14. ....
5. *Στρ. η.* ..... 10. .... 15. ....

(1) Εάν εἶναι δυνατὸν ἀποστείλατε καὶ φωτογραφίαν.

(Ἐάν ὑπάρχουν διαφοραί, δύνασθε νὰ μεταβάλετε τὴν ἀνωτέρω ἀρίθμησιν).

- 4) Τὸ ὄντε. Τὸ ὄντι τοῦ ἔντιλου ἀρότρου ἦτο (ἢ εἶναι) μιᾶς μορφῆς διὰ τὴν ἀροτρίασιν ὅλων τῶν εἰδῶν τῶν χωραφιῶν; δηλ. τῶν χωματερῶν (λιβάδια, κῆποι) καὶ τῶν πετρωδῶν. — Ἰχνογραφήσατε τὸ ἐν χρήσει ὄντι ἐν χρήσει, ἔάν εἶναι διαφόρων τύπων) καὶ σημειώσατε τὴν χρῆσιν ἑκάστου.

.....
.....
.....
.....
.....

- 5) Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς σπάθης τοῦ ἀρότρου;

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΛΟΓΗΝΩΝ

6) Ἡ τοῦ (ἢ εἶναι) κατεσκευασμένη ἐκ ἔντιλου τοῦ σιδήρου;

.....
.....
.....

- 7) Ἐργαλεῖα διὰ τὴν κατασκευὴν καὶ ἐπιδιόρθωσιν τοῦ ἀρότρου (π.χ. σκεπάρνι, πριόνι, ἀρίδι, ἀρνάρι, ἔντιλοφαί κλπ.)

.....
.....
.....

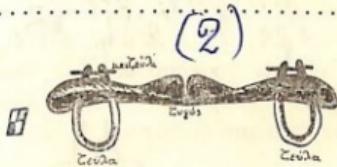
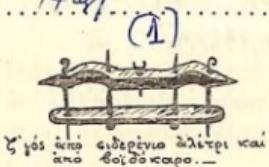
πριόνι

ἀρίδα

ρινί ἢ ἔντιλοφαί (ἀρνάρι)

- 8) α) Διὰ τὸν ἄροτρον (ζευγάρισμα, ὅργωμα) ποῖα ζῷα ἔχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται): βόες ἢ ἄλλο ζῷον, δηλ. ἄππος, ἡμίονος, ὄνος ..... 6.0.95.
- β) Ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) διὰ τὸ ὅργωμα δύο ζῷα ἢ ἕν; ..... 2.0.0.
- 9) Διὰ τὸ ζευγάρισμα μὲ δύο ζῷα ἢ το (ἢ εἴναι) ἀναγκαῖος ὁ ζυγός;

Ηαρ!

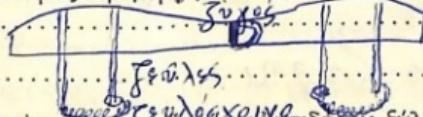
Σχεδιάστε τὴν μορφὴν τοῦ παλαιοτέρου καὶ τοῦ σημερινοῦ ζυγοῦ (ἢ φωτογραφήσατε αὐτὸν) καὶ ὀνομάστε τὰ διάφορα μέρη καὶ ἔξαρτήματα αὐτοῦ. (π.χ. λουριά, λοῦρα, ζεῦλες, πιζεύλια κλπ.).

Σχεδιάστε τὴν μορφὴν τοῦ παλαιοτέρου καὶ τοῦ σημερινοῦ ζυγοῦ (ἢ φωτογραφήσατε αὐτὸν) καὶ ὀνομάστε τὰ διάφορα μέρη καὶ ἔξαρτήματα αὐτοῦ. (π.χ. λουριά, λοῦρα, ζεῦλες, πιζεύλια κλπ.).

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

- 10) Σχεδιάστε ιδιαιτέρως τὴν μορφὴν τῶν ζευλῶν τοῦ ζυγοῦ εἰς τὸν τόπον σας.

Π

- 11) Πῶς λέγεται εἰς τὸν τοποθετεῖται εἰς τὸν ζυγὸν (πολλαχοῦ: λοῦρα, κουλλούρι), προσδένεται δὲ εἰς αὐτὸν τὸ ἄροτρον διὰ τὸ ὅργωμα; (Σχεδιάστε αὐτόν).

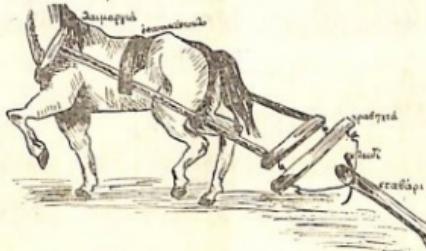
D πλουρι!

- 12) Ἀπὸ πότε γίνεται τὸ ὅργωμα δι' ἐνὸς ζώου; ..... 19.30.

Πῶς γίνεται ἡ ζεῦξις του (τὸ ζέψιμον) εἰς τὸ ἄροτρον;

Περιγράψατε και σχεδιάσσατε (ή φωτογραφήσατε) τήν σκευήν, τήν όποιαν φέρει τὸ ἄλογον ἢ ἄλλο ζῷον διὰ νὰ προσθετῇ εἰς αὐτὴν τὸ ἄρτον.

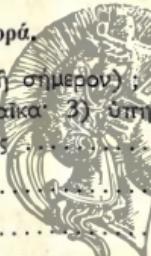
Q.S. Q.S.

ζ'. Ἀροτρίασις (ὅργωμα) καὶ σπορά.

- α) Ποιος ώργωνε παλαιότερον (ή σήμερον): 1) ἄνδρας (ό Ιδιοκτήτης τοῦ ἀγροῦ ή ἄλλος); 2) γυναικί· 3) οὐπιρέτης. Σημειώσατε πού σε
τη συντετρίβει εἰς τον τάπιον σας . . .

τοῦ ἀγροῦ ή ἄλλος); 2) γυναικά 3) υπηρέτης. Σημειώσατε πτοία
ή συντίθεται από τον τοπικό σας

- β) 1) Περιγράψατε λεπτομερῶς, πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον τῶν βοδιῶν (ῆτοῦ βοδιοῦ, τοῦ ἀλόγου) εἰς τὸ ξύλινον ἄρτορν. (Παραθέσατε, εἴ δυνατόν, καὶ φωτογραφίαν) . . . . .

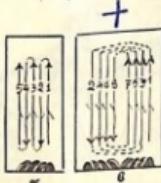
- 2) Πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον εἰς τὸ σιδηροῦν ἀριτρον;

- 3) Πῶς κατευθύνει ὁ γεωργὸς τὰ ζευγμένα ζῷα (ἢ τὸ ζῷον) κατὰ τὸ ὅργωμα μὲ σχοινί, τοῦ δποίου τὰ ἄκρα ἔχουν δεθῆ εἰς τὰ κέρατα τῶν ζώων ἢ ἀλλως; (Περιγραφή και σχεδίασμα, ἢ φωτογραφία).

...figs...6.th Oct. 1911. ...S. obsoletus...L...expes. 9 x 20.
D. 91. Is. Mesophytic. ...Tuy. Tuy...

- 4) Σχεδιάσατε πώς έγίνετο παλαιότερον (έπισης πώς γίνεται σήμερον) τὸ ὄργωμα. Ὁργώνεται τὸ χωράφι μὲ ἀνοιγομένας αὐλακας (αὐλακίες) κατ' εύθειαν γραμμήν, ώς τὸ κατωτέρω σχεδιάγραμμα(α);

ἶ ὄργώνεται περιφερειακῶς ως eis τὸ σχεδιάγραμμα (β) ;

Σημειώσατε μὲ τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ποιὸν ἐκ τῶν δρυγωμάτων τούτων (α , β) εἶναι ἐν χρήσει εἰς τὸν τόπον σας. Ἐάν ὑπάρχῃ ἄλλος τις τρόπος δρυγωμάτος σχεδίαστε καὶ περιγράψατε αὐτόν.

- 5) Ἡ σπορὰ καὶ τὸ ὄργωμα τοῦ αὐροῦ ἐγίνετο (ἢ γίνεται ἀκόμη)
εἰς λαρισάς (τολ. σπόρες ἢ σποριές, ντάμιες, σταύρες, μεσδρασεῖς
κλπ.):

Πῶς ἔχωρίζετο ἡ λωρίς (ἢ σποριά) ; μὲ αύλακιάν ; .....

- 6) Ποιύ ύπάρχει ή συνήθεια νά γίνεται ή σπορά του σίτου και αλλων δημητριακών μόνον με σκαπάνην, δηλ. νά μή χρησιμοποιήται αρστρον; .....

- 7) Ποιοι τρόποι ή ειδή δργώματος (άροτριάσεως) ήσαν έν χρήσει παλαιότερον (ή σήμερον). Δηλ. ή διάνοιξις τῶν αὐλάκων μὲ τὸ θύνι : καθέτως, πλαγίως. θαυμιά κλπ.

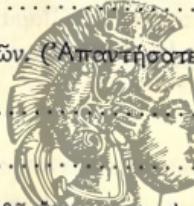
Εις ποια δργώματα (σποράς) γίνεται χρῆσις τῶν τρόπτων τούτων
ἢ ἄλλων.

- γ) Ἀροτριάσεις (όργωματα) τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς σπορᾶς:

- 1) Διὰ τὴν σποράν δημητριακῶν. Πόσα ὄργωματα ἔγίνοντο (ἢ γίνονται) καὶ πότε, δηλ. κατὰ ποίαν χρονικήν περίοδον. Πῶς λέγονται (ὄνοματολογία) τὰ ὄργωματα αὐτά; π.χ. καλλουργιά, διβόλισμα, γύρισμα κλπ.

- 2) Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν. (Απαντήσοτε δύοις, ὡς ἀνωτέρῳ)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΑΝ

- 3) Ἐπὶ πόσα ἔτη δέον νὰ ἀφεθῇ σπαρτιον τὸ χωράφι, δηλ. εἰς ἀγράνάπαιουσιν, διὰ νὰ σπαρθῇ κατόπιν σιτάρι ἢ ἄλλο δημητριακόν....

S. H. Los

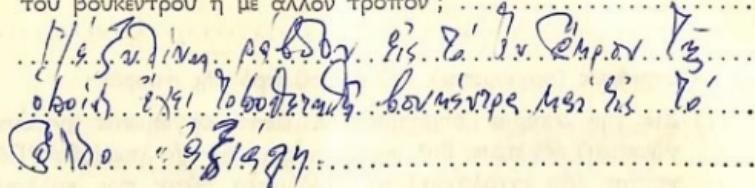
- 4) Πόσα όργωματα γίνονται διά κάθε είδους καλλιεργείας (σίτου, κριθής, όρφαβοσίτου, ψυχανθών, κηπευτικών ειδών κλπ.) καὶ κοτά ποίαν ἐποχήν; . . . 2 - 3 . . . 4 ἢ χθενεῖσαν μαζί θετέσθαι ν.

5) Ποια ἔργα λείπεια ή σκέυη χρησιμοποιούνται: α) κατά τὴν σποράν.
π.χ. τὸ δισάκινο εἰς αὐτὸν περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμ-
βανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους; . . . .

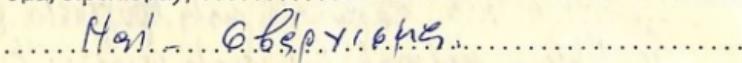
17.8.941 4.000.000.941

- β) Μὲ ποῖα γεωργικὰ ἔργαλεῖα (ἢ τυχὸν ἄλλα μέσα): 1) καθαρίζονται: τὸ ποδάρι, τά φτερά (παρούτια) κ.ἄ. καὶ τὸ ὑνὶ κατὰ τὴν ἀροτρίασιν (ὅργωμα, ἀλέτρισμα, κάμωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

μα ἢ τὰ χόρτα, ριζίδια, τὰ ὅποια κολλῶνται εἰς αὐτά. Μὲ ἐλλειψοις
ψοειδῆ σιδηρᾶν ράβδον, ἢ ὅποια ἔχει τοποθετηθῆ εἰς τὸ ἔν αἴκρον
τοῦ βουκέντρου ἢ μὲ ἄλλον τρόπον;

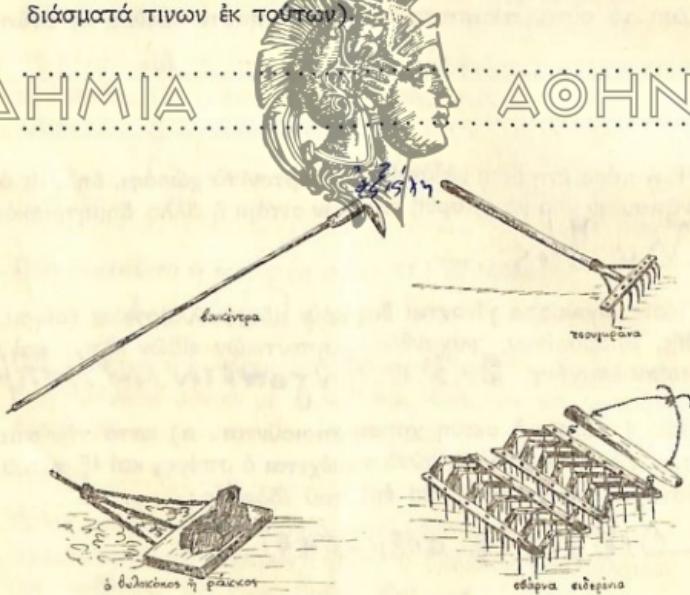
2) Γίνεται μετά τὸ δργωματισμού τοῦ χωραφιοῦ (σβάρνισμα, διβόλισμα);

3) Ἡ σκαφὴ μερῶν τοῦ ἀγροῦ ποὺ δὲν ἔχουν ὀργαθῆ (μὲ σκαλίδα, τσαπτὶ κ.ἄ.); Νὰ γίνῃ εἰς τὴν θέσιν τῶν ὡς ἀνω (1-3) ἑρωτημάτων
περιγραφὴ ἑκάστου ἐν χρήσει ἐργαλείου καὶ νὰ παρατεθοῦν σχεδιάσματα ἡ φωτογραφία. (Παρατίθενται ἐνταῦθα ἐνδεικτικῶς σχεδιάσματά τινων ἐκ τουτων).

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

γ) Ἐργαλεῖα διά σκάψιμον καὶ σκάλισμα τοῦ ἀγροῦ ἢ τοῦ κήπου· π.χ. ὁ κασμάς, ἢ τσάπτα κ.ἄ. (Σημειώσατε τὸ δνομα, τὴν χρῆσιν

έκάστου καὶ παραθέσατε ίχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν) .....

- 6) Ποῖα πρόσωπα βοηθοῦν τὸν ζευγολάτην (ἢ ζευγάν) εἰς τὸ ὄργωμα καὶ πῶς καλοῦνται οἱ βοηθοὶ οὗτοι ώς καὶ αἱ ἐργασίαι ποὺ ἔκτελοῦν

.....
μ. γ. ν. γ. ν. γ.

- 7) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τὴν σπορὰν δσπρίων. Πῶς ἐγίνετο ἡ σπορά καὶ τὶ καλλιέργεια ἔκάστου εἶδους.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 8) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τροφὰς τῶν ζώων· π.χ. ρόβη, σανόν, τριφύλλι κ.ἄ.

- 9) Πῶς ἐγίνετο πρὸ τοῦ 1920 (ἢ σήμερον) ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμῆλων· ἐσπέρνοντρ ἢ ἐφυτεύνοντο (ἢ εἰσ αὐλάκια ἢ πρασίες (βραγγίες) καὶ ἄλλας. μ.γ. θεραγιάς (θρορην.) μετ' φ.ω.λ.ι.σ. (μ.γ. μ.γ. μ.γ.).

B. ΘΕΡΙΣΜΟΣ

a. Ἐργαλεῖα θερισμοῦ.

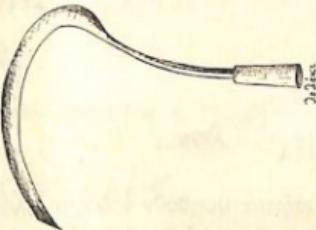
- 1) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον ἐθερίζοντο παλαιότερον τὰ δημητριακά. (Παραθέσατε τὸ ὄνομα καὶ ίχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ·

π.χ., μὲ τὸ δρεπάνι, τὸ μαχαίρι κλπ.)

.....
με... πο', οδόντων δρεπάνι μετ' πο', λεπτή!
(κ.σ. πο'. αιματ. βακυν.)
.....

δρεπάνι οδόντων

δρεπάνι με κόψη

Ἐὰν ἦσαν (ἢ εἶναι ἀκόμη ἐν χρήσει) διαφόρων εἰδῶν δρεπάνια τῇ
ἄλλᾳ μέσα θερισμοῦ, παρακαλοῦμεν νὰ τὰ περιγράψετε· ἐπίσης νὰ
σχεδιάσετε τὰ ἔργαλεῖα ἢ νὰ τὰ φωτογραφήσετε.

.....
Εργαλεῖα, π.χ. δρεπάνια, πο', σφυρύζο, δρε-
βάτι... μετ. πο'. λεπτή! .....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ.....

ΑΘΗΝΑΣ

- 2) Μὲ δρέπανα τὴν μὲ ποια ἄλλα ἔργαλεῖα (π.χ. κόσσες) ἐθερίζοντο
(ἢ θερίζονται) τὰ χόρτα (π.χ. τὸ τριφύλλι κλπ.) διὰ τροφήν τῶν
ζώων· (βλ. παράδειγμα εἰς τὴν κατωτέρω εἰκόνα).
.....
μεσα.

κόσσα

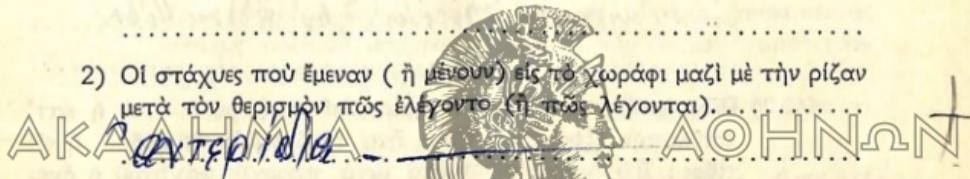
- 3) Ἡ λεπτής (δηλ. ἡ κόψη) τοῦ δρεπανιοῦ τὴν ἄλλου θεριστικοῦ ἔργα-
λείου γῆτο ὁμαλὴ τὴν οδοντωτήν; (Σχεδιάσατε αὐτήν).
.....
κορε... με... αιρ. λ.γ... μαχετ .....

- 4) Πῶς ἦτο κατεσκευασμένη ἡ χειρολαβὴ του· (Σχεδιάσατε ἡ φωτο-
γραφήσατε αὐτήν). 'Ο σιδηροῦς σκελετὸς πῶς ἔλεγετο;

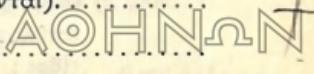
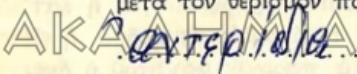
- 5) Ποιος κατεσκεύαζεν αυτά τὰ θεριστικὰ ἔργαλεῖα; (π.χ. τὰ δρεπάνια κ.ἄ.) ...
 (Α.χ.β. Η.δρ.169)
 6) Ἡτο παλαιότερον (ἢ εἶναι ἀκόμη) ἐν χρήσει καὶ ὁ θερισμὸς μὲ τὰς
 χεῖρας, δηλ. δι' ἐκριζώσεως καὶ ὅχι διὰ κοπῆς τῶν δημητριακῶν ἢ
 ὁσπρίων (π.χ. τῆς κριθῆς, τῶν ρεψιθιῶν) ἢ τροφῶν τῶν ζῷων
 (τῆς ρόθης κλπ.) ...
 Σωτ. Αρι. Στρατ. Κ.ν. Α.ρ. 691... Θ.δ. 849

β. Θερισμὸς τῶν δημητριακῶν.

- 1) Εις ποιὸν ὑψος ἀπὸ τοῦ ἔδαφους ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) μὲ τὸ δρεπάνι ἢ ἄλλο κοπτερὸν μέσον ὁ σῖτος, ἢ κριθή, ἢ βρώμη, ἢ σίκαλις κλπ. ...Εἰς...ὑψος..θεριζω..Ο,20..β.....

- 3) Ποῦ ἀκολουθοῦν τοὺς θεριστὸς ἄλλα πρόσωπα (γυναῖκες ἢ παιδιά), τὰ ὅποια παραλαμβάνουν ἀπὸ αὐτοὺς τὰ δράγματα (δραχ̄ιές, πιάσματα, χερίες, χερόβιολα) τῶν σταχυών καὶ τὰ τακτοποιοῦν ἐπὶ τοῦ ἔδαφους. Μήπως οἱ ἴδιοι οἱ θερισταὶ ἀπορέτουν ἐπὶ τοῦ ἔδαφους τὰ δράγματα; . . . . .
ΟΓ. 10.101 . . . Θερ. 14.7.21 . . .

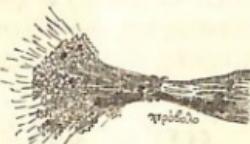

- 4) Πῶς τοποθετοῦνται τὰ δράγματα (οἱ χερίες) ἐπὶ τοῦ ἔδαφους. Πολλὰ δόμοι; Πόσα; Μήπως τοποθετεῖται ἕκαστον δράγμα (πιάσμα τῆς χειρὸς) χωριστά; "Οπου τοποθετοῦνται πολλὰ μαζί, αἱ κεφαλαὶ τῶν σταχύων εύρισκονται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν ἢ διασταυρώνονται. (Περιγράψατε λεπτομερῶς) . . . . .

... 70.13.15.3 (3-4. S. 93 y 975) ... 15. Res. 15.555.155.

Tur. glxvii. types. *Tur. g. n. v. m. s. v. v. t. u. v. —*

5) Πώς λέγονται τα τοποθετούμενα μαζί δράγματα; Πολλαχοῦ καλοῦνται ἀγκαλιές. . . δρόμοι.

γ.' Οι Θερισταί.

- 1) Ποιοι θερίζουν : ἄνδρες καὶ γυναικεῖς ; 'Υπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν) θερισταί, οἱ ὅποιοι τῆρχοντο ὡς ἐπαγγελματίαι δι' αὐτὸν τὸν σκοπὸν ἀπὸ ἄλλον τόπουν καὶ ποιον ; . . . . .

Օքուան ցրծ կա յառաջին

A 4v. 19px or 20. Double. 360. B'day. No. 64.

- 2) Πώς ἡμείθοντο οὗτοι· με τημερομίσθιον (μεροκάματο) ή κατ' ἀποκοπήν (ξεκοπής), Ποια ἦτο η ἐμοιθή εἰς χρῆμα ή εἰς εἶδος; Το τημερομίσθιον ἦτο μετά παροχῆς φαγητού ή ἀνευ φαγητού; (Παραβάστε με τας πληροφορίας και την σχετικήν εἰς τὸν τόπον σας ὄνοματολογίαν). . . . .

— Meis... Gezeichnet.

- 3) Οι ἄνδρες ἢ αἱ γυναικεῖς ἔφερόν τι εἰς τὰς χεῖρας πρὸς προφύλαξιν, ιδίᾳ τῆς ἀριστερᾶς, κατὰ τὸν θερισμόν; Ἐπίσης κατὰ τὴν ἑναρξιν τῆς ἐργασίας τὴν πρώτην ἡμέραν περιεβάλλοντό τι εἰς τὴν μέσην τοῦ σώματος διὰ νὰ μὴ αἰσθάνωνται κόπωσιν (δηλ. νὰ μὴ πονῇ ἢ μέση των); . . . . .

Q'vññis.. 999P.8.. 81. 911. X11.P.9.5. Apo. Ep. o. 9. 9. -

31 v. 1 *Tr. 6* *1889* *St. 1* *1889*

...195. Georgij Adolfovich Chernyshov 1891-1961
Сергей Адольфович Чернышов 1891-1961

- 4) Ἐδίδετο (ἢ δίδεται) προσοχὴ ὡς πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς ἑβδομάδος ἢ τοῦ μηνὸς καθ' ἣν πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ὁ θερισμός ; . . . .
Ο. Δημήτριος. Υπαγγελματία... Παν. Ασυντρόπιον. Μαρί. Ενδέσθετο... Καπριώνιον. ἢ Τριάνων. —

5) Ἐτραγουδοῦσαν (ἢ τραγουδοῦν) κατὰ τὸν θερισμὸν σχετικὰ τραγούδια ; Καταγράψατε αὐτά. . . . .
Ο. Δ. . . . .

6) Ποῦ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ θερισμοῦ, προτοῦ τελειώσουν, ἀφήνουν εἰς τὸ χωράφι ἔνα μέρος αὐτοῦ ἀθέριστον. Τί κάμνουν τοὺς στάχυς ποὺ μένουν ἀθέριστοι ; (Εἰς τινας τόπους θερίζουν τὸ μέρος αὐτὸ σταυροειδῶς καὶ μὲ τοὺς ἀποκοπέντας στάχυς πλέκουν σταυρὸν ἢ ψαθαν, τὴν ὅποιαν τοποθετοῦν εἰς τὸ εἰκονοστάσι κλπ.).

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΑ

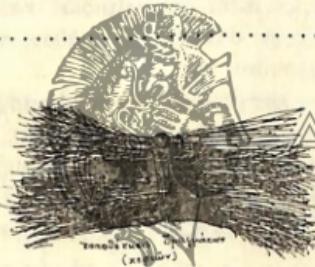
δ.' Τὸ δέσιμον (δεμάτιασμα) τῶν σταχύων.

- 1) Πότε ἐγίνετο τὸ δεμάτιασμα, ἦτοι τὸ δέσιμον, τῶν θερισμένων σταχύων. Ποίαν ἡμέραν; Ἀμέσως μετὰ τὸν θερισμόν; Τὸ ἑσπέρας ἢ μήπως ἔπειτε νὰ μείνουν οἱ στάχυες εἰς τὸν ἥλιον πρὸς ξήρανσιν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον; .....

...
To... Prag... gey... s... ex... v... e... o... O... l... e... s... f... e... s...
at... p... a... p... o... v... o... p... a... f... e... t... e... p... e... s...
.....

- 2) Πῶς ἐγίνετο τὸ δεμάτιασμα; Ποῖος ἔδενε τοὺς στάχυς καὶ ποῖος τοὺς μετέφερε καὶ τοὺς παρέδιδεν ὡς χερίες, ἀγκαλιές; Πῶς ἔδενοντο· μὲ κοινὰ σχοινία, μὲ σχοινία κατεσκευασμένα ἀπὸ βελονοειδεῖς θάμνους, π.χ. βροῦλα, σπάρτα κλπ. Κατὰ τὸ δεσμὸν τῶν δεματιῶν μήπως ἐχρησιμοποιεῖτο καὶ ἐργαλεῖόν τι; Περιγράψατε λεπτομερῶς τὴν ἐργασίαν ταύτην μετὰ παραθεσεῶς σχετικῶν διχειδιασμάτων ἢ φωτογραφιῶν.....

Οἱ ἀρχαὶ τοῦτον τὸν θεόν τον μεγάλον πατέρα τούτου
τοῦ θεοῦ εἶπαν οἱ Αἰγαίοις οἱ Κύπροι οἱ Λασιθίοι
τοῦ θεοῦ τούτου τον μεγάλον πατέρα τούτου

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Τὰ δεμάτια μετὰ τὸ δέσιμον ἀφήνοντο εἰς τὴν Ιδίαν θέσιν ἡ συνεκτρώνοντο εἰς ὡρισμένον μέρος τοῦ θερισμένου ἄγρου; Πόσα δεμάτια συνεκτρώνοντο ἑκαὶ καὶ πῶς ἐτοποθετοῦντο; . . . .

ε. Συγκομιδὴ τῶν γεωμήλων.

- 1) Ἀπὸ πότε ἥρχισεν ἡ καλλιέργεια τῆς πατάτας εἰς τὸν τόπον σας;

Πότε γίνεται ή σπορά ή τὸ φύτευμα αὐτῆς.....

...Haxissv. Qd. 7. 1930. Lep. bry.

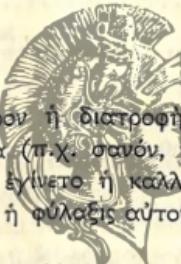
A. Gómez. Mireles. Doy. Orléans 1910. 1921.

Principia

- 2) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ ἔξαγωγὴ (βγάλσιμο) τῶν γεω-
μήλων ἀπὸ τὸ χωράφι; Μὲ σκαπάνην, μὲ ἄροτρον ἢ μὲ
ἄλλον τρόπον. Περιγράψατε τὸ σχῆμα τῆς σκαπάνης, τοῦ
ἄροτρου κλπ. παραθέτοντες καὶ σχετικὰ σχέδιον αὐτῶν, ἢ
φωτογραφίαν... *Μεταβολή... Αράγον. Αράγ.*

Φωτογραφίαν... 1.5.1950 στην Ελλάδα... Δρόμος Αθηνών - Καρυέων
Σερβίριον Ρέθυμνο 1950 έως 1952.

στ.' Συγκομιδὴ τοῦ σανοῦ.

ΑΚΑΔΗΜΑΙΟ ΕΣΥΝΘΙΖΕΤΟ ΠΑΛΑΙΑ ΣΤΙΓΜΑ ΜΕ ΕΠΙΦΑΝΙΑ

ζώων κατά τὸν
λίκον): Ἐγ

- ΔΗΜΑΡΧΟΝ** Έσυνηθίζετο παλαιότερον ή διατροφή των ζώων κατά τὸν χειμῶνα με ἔπρα χόρτα (π.χ. σανόν, πριφύλλη, βικον); Έσυνηθίζετο περιγράψατε πῶς έγινετο η καλλιέργειά του, ἐπειτα ἡ κοπή, ή, ἔγρανσις καὶ ἡ φυλαξίς αὐτοῦ. . . . .

.....
D.XI.....

- 2) Πότε ἐθερίζετο ὁ σαγός καὶ μὲν τοιούν ἐργαλεῖον (δρέπανον, κόσσαν κ.ά.). . . . .

(Παραθέσατε και σχεδιάσματα ή φωτογραφίας).....

- 3) Ζήρανσις τοῦ χόρτου καὶ δέσιμον. Ποῖα ἐργαλεῖα ἔχρησιμο-
ποιοῦντο; (Παραθέσατε μετὰ τῆς περιγραφῆς καὶ τὴν σχετι-
κὴν τοπικὴν λαϊκὴν ὄνοματολογίαν, ώς καὶ σχεδιάσματα καὶ

φωτογραφίας)

Κύπρος Βόρεια Δυτική¹
Οικον. Ρωμ. Χαροκ.²
κ.ε. ρ. (1.44'2). 6.ρ.β.3
_{της}

Γ'. ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ

- a.' 1) Μεταφορὰ τῶν δεματιῶν πρὸς ἀλωνισμόν. Συνεκεντρώνοντο πρὸς τοῦτο ἐπὶ τόπου εἰς τὸ χωράφι ἢ μετεφέροντο εἰς ἄλλην θέσιν, π.χ. εἰς τὸ ἀλώνι, εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ σπιτιοῦ κτλ. ....

..... Κύπρος Βόρεια Δυτική .....

- 2) Πῶς καλεῖται ὁ χῶρος οπού τοποθετοῦνται τὰ πρὸς ἀλωνισμὸν δεμάτια. Εἰς τινας τόπους λέγεται: θεμωνοστάσι, θεμωνιά,
θεμωνιάστρα, κλπ. Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς σωρόν;
Υπάρχει καθωρισμένος τρόπος τοποθετήσεως;

.....

- 3) 'Υπῆρχεν ἀνέκαθεν εἰς τὸν τόπον σας ἀλώνι διὰ τὸν ἀλωνισμὸν τῶν δημητριακῶν; Μήπως ἐγίνετο παλαιότερον ὁ χωρισμὸς τοῦ καρποῦ (τοῦ γεννήματος) ἀπὸ τὰ ἄχυρα εἰς ἄλλον χῶρον, δηλ. ὅχι εἰς τὸ ἀλώνι; ....

..... Κύπρος Βόρεια Δυτική .....

- 4) Ποῦ κατεσκευάζετο (ἢ κατασκευάζεται) τὸ ἀλώνι. Ἐντὸς τοῦ συνοικισμοῦ, εἰς τὴν αὐλὴν τῆς οἰκίας ἢ ἔξω τοῦ χωρίου; Εἰς ποίαν βέσιν; .....

..... Κύπρος Βόρεια Δυτική .....

- 5) Τὸ ἀλώνι ἀνήκει εἰς μίαν μόνον οἰκογένειαν ή εἰς περισσοτέρας ;
ἔὰν τοῦτο ἀνήκῃ εἰς πολλάς οἰκογενείας, πῶς γίνεται ἡ χρῆ-
σις του, δηλ. μὲ ποίαν σειράν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; .....

— Φυγή εις την πόλην οικογενείας .....

- 6) Ἀπό πότε ἀρχεται τὸ ἀλώνισμα καὶ πότε λήγει ; .....

— Ρεονται μέχρι ν. βιβ. Βρισ. Αργον. Κλων.....

- 7) Εἴδη ἀλωνιῶν (ἀναλόγως τῆς κατασκευῆς των)· π.χ. χωματά-
λωνο (μὲ δάπεδον ἐκ χώματος)· πετράλωνο (μὲ δάπεδον
ἐστρωμένον μὲ πλάκες).

(Περιγράψατε τὴν κατασκευὴν ἑκάστου καὶ παραθέσατε σχε-
δίασμα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ)

— Χωματάλων .....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 8) Πῶς ἐπίσκευαζεται τὸ ἀλόνιν ἔκαστον ἔτος πρὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ
ἀλωνισμοῦ· (π.χ. τοῦ χωματάλωνου· καθαρισμὸς αὐτοῦ καὶ
ἐπάλειψις τοῦ δαπέδου καὶ τοῦ υψοῦ τοιχώματος, ὃπου ὑπάρ-
χει, μὲ πηλὸν ἐκ χώματος ἢ συνήθως διὰ μείγματος κόπρου βιῶν
καὶ σκύρων).

— Η. Τριπλ. Κάτιον. Μετ. Ζ. θεότητας. Δεκτόν
ησ. Αιγαίν. Σε. Χαϊδας. Υ. ησι. γηθελος...
Μοίρων. Λονν. Μετ. Σεχυρων. —

- 9) Ἡ ὡς ἄνω προετοιμασία τοῦ ἀλωνιοῦ καὶ ἡ ἐναρξις τοῦ ἀλωνι-
σμοῦ γίνεται ὠρισμένην ἡμέραν καὶ ὥραν

— Ο. Θερμ. Κατ. Καζ. Μετ. Οι. Σε. Επι. Βαζ. Λαθερος.

- 10) Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς τὸ ἀλώνι τῶν δεματιῶν, ὃπου
ὑπάρχει ἀλωνόστυλος, ὡς καὶ τὸ ἄπλωμα τῶν σταχύων πρὸς ἀλω-

νισμόν ; Περιγράψατε τὸν τρόπον τοῦτο^{λη} οἰονδήποτε ἄλλον.

.....Δέν...σεύρχει...θείνει...ρίψει.....

.....

.....

11) Πῶς γίνεται τὸ ἀλώνισμα τῶν σταχύων διὰ τῆς χρησιμοποιήσεως ζῷων (βοῶν, ἵππων κλπ.).

α) Ἀλώνισμα πρὸς ἀχυροτοίποιν τῶν σταχύων διὰ τῆς καταπατήσεως αὐτῶν ὑπὸ περιφερουμένων ζῷων (βοῶν, ἵππων κλπ.).

Πολλαχοῦ τοποθετεῖται πρὸς τοῦτο καθέτως εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλωνεῦ δύλινος στῦλος, ὃντος δύο μετρων ~~καλούμενος στηγερός, στρούλοιρας, δουκάνη, βουκάνη κ.ἄ.~~, ἀπὸ τοῦ οποίου ἔξαρτῶνται σχοινία, ὡς εἰς τὸ συνωτέρω σχεδιαγράφημα, διὰ νὰ συγκρατούνται ἀπὸ τὸ ἔτερον ἄκρον τῶν τὰ ζῷα, ὥστε νὰ περιφέρωνται κυκλικῶς, «νὰ ἔρχωνται γῦρες», καὶ ωὕτω νὰ κόβουν τὰ στάχυα.....

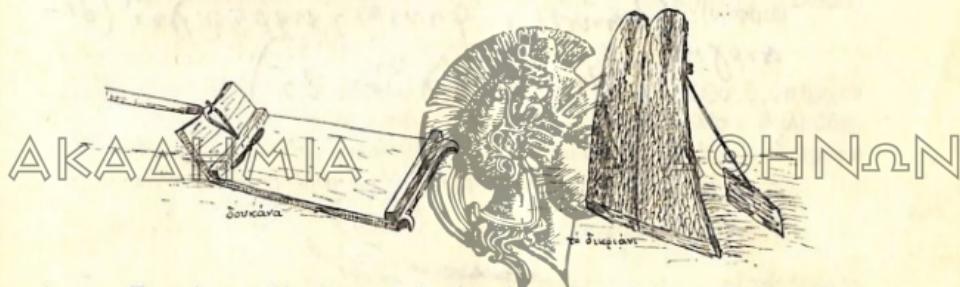
β) Πῶς ζεύονται οἱ βόες, τὰ ἄλογα κλπ. διὰ τὸν τρόπον τοῦτον τοῦ ἀλωνισμοῦ. Πῶς συνδέεται τὸ σχοινὶ ἀπὸ τὸν κάθετον ἀλωνόστυλον μὲ τὰ ζῷα; (Εἰς τινας τόπους δένεται τὸ σχοινὶ εἰς θηλείες, αἱ ὁποῖαι περιβάλλουν τὸν λαιμὸν τῶν ζῷων. Εἰς ὅλους τόπους εἰς τὸ ἀλώνισμα διὰ τοῦ τρόπου τούτου δὲν ὑπάρχει στῦλος εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλωνιοῦ. Τὰ ἀλωνίζοντα ζῷα περιφέρονται συνδεδεμένα εἰς σειρὰν διὰ σχοινίου, τὸ ὅποιον σχηματίζει θηλείες περὶ τὸν λαιμὸν ἐκάστου ζῷου. Περιγράψατε ὅπου ὑπῆρχεν (ἢ διατηρεῖται ἀκόμη) ἀλωνισμὸς κατὰ τὸν ἓνα ἢ τὸν ἄλλον τρόπον, παραθέτον-

τες καὶ σχετικάς φωτογραφίας ἢ ἴχνογραφήματα).....

.....

.....

- γ) Ποῦ ἀντὶ τοῦ ἀλωνισμοῦ διὰ τῶν ποδῶν χρησιμοποιεῖται καὶ μηχανικὸν ἀλωνιστικὸν μέσον· π. χ. χονδρὴ ἐπιμήκης σανὶς εἰς ἐν τεμάχιον ἢ δύο, προσαρμοζόμενα. Αὕτη ὡπλισμένη εἰς τὴν κάτω ἐπιφάνειαν διὰ κοπτερῶν μεταλλίνων ἔλασμάτων ἢ ἀποσχίδων σκληροῦ λίθου ἔξαρτᾶται ἐκ τοῦ ζυγοῦ ἔξευγμένων ζῷων, σύρεται δ' οὔτω κυκλικῶς ἐντὸς τοῦ ἀλωνίου ἐπὶ τῶν ἐστρωμένων σταχύων διὰ τὸν ἀλωνισμόν των.

Σημειώσατε, ἐὰν ἀπαντᾷς εἰς τὸν τόπον σας τὸ ἀλωνιστικὸν τοῦτο μηχάνημα ἢ ἄλλο τι, τὸ ὄνομα αὐτοῦ (π. χ. δουκάνα, δικριάνη, βωλόσυρος), περὶ τῆς κατασκευῆς του, τὸ σχῆμα καὶ τὰς συνήθεις διαστάσεις. Ἀπὸ ποῦ τὸ ἐπρομηθεύοντο παλαιότερον καὶ σήμερον. Ἐπίσης πῶς γίνεται ἢ χρῆσις του καὶ διὰ ποία δημητριακά. Ἡλωνίζοντο (ἢ ἀλωνίζονται) δλα τὰ δημητριακὰ μὲ ἀλωνιστικὸν μηχάνημα; Μήπως π.χ. ἢ κριθὴ καὶ τὰ ὅσπρια (κουκκιά, ρεβίθια κ.ἄ.) ἥλωνίζοντο διὰ τῶν ποδῶν ζῷων ζευγνυούμενων καὶ περιφερούμενων ἐπὶ τῶν σταχύων τούτων;

.....
.....
.....
.....
.....

- δ) Άπο τοίσαν ώραν τῆς ἡμέρας ἀρχίζει ὁ ὄλωνισμός, κατὰ ποίαν δὲ διακόπτεται διὰ νὰ ἐπαναληφθῇ τὴν ἐπομένην. ; .....

.....
Τάγ... 10^η ο.ρ. έργον Σερχίζη Μεσι. Δι. θέμα—
Βασιλην. 842. 6^η μ.η.

- 12) Ποία ἄλλα ὄλωνιστικά ἐργαλεῖα εἶναι ἐν χρήσει; (Εἰς τινας τόπους χρησιμοποιεῖται ἐπίμηκες ξύλον, τὸ ὅπτοιον, καλούμενον διχάλι, δικούλι, δουκεάνι κλπ., ἔχει τὸ ἄκρον ὀδοντωτὸν ὑπὸ τὴν κριτωτέρω μορφήν): .....
δικούλι, φρυγανί, μορπευλός (δι-
ειρρήστη) (ισ. 13. σελίδας 25)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

δικούλι ή μεχανή

- 13) Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ὄλωνισμοῦ ὁ γεωργὸς μὲ τὸ διχάλι ἢ τὸ δικράνι, ἐρχόμενος γύρων εἰς τὸ ὄλώνι, ρίπτει ἐντὸς τοῦ κύκλου τὸν ὅπτοιον διαγράφουν τὰ ζῷα ἢ τὸ ὄλωνιστικὸν μηχάνημα τούς ἀκόπους στάχυς ; .....

Οχι.

- 14) Ὡτὸ ἐν χρήσει ειδικὴ ὄλωνόθεργα διὰ τὴν ὁδήγησιν καὶ τὸ κτύπημα τῶν ζῴων ; ('Ἐν Κρήτῃ λέγεται αὕτη βουκέντρι' ὄλλαχοῦ φ' κέντρα). Πόσον μῆκος εἶχε καὶ ποία ἡ κατασκευὴ τῆς ; (Σχεδιάσσατε τὴν ράβδον αὐτήν). (Βλέπε *κριτωτέρω εἰκόνα*). .

.....
μεγάλοι γρ. Χρ. 46η ... γ. ΜΕΓΤΙΑ (γ. 69. 23)
μεγάλοις γρ. γρ. 2η .....

- 15) Πώς λέγεται ή έργασία τοῦ ἀλωνίσματος ἐνὸς ἀπλώματος, δηλ. ἐνὸς στρώματος σταχύων ἐντὸς τοῦ ἀλωνιοῦ. ('Εν Κρήτῃ καλεῖται δούλοι). Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σίτου, κριθῆς, βρώμης κλπ. ἡλωνίζοντο καθ' ἡμέραν . . . . .

- 16) Πώς λέγονται οι ἀλωνισθέντες στάχυες, προτού λιχνισθοῦν διά νά
ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα ἀπὸ τὸν καρπόν; (ἐν Κορίτῃ: μάλαμα)

... 19. V. 3. 7669.1 ...

- 17) Ποιοι ἀλωνίζουν : ὁ ἕδιος ὁ γεωργός μὲν ἴδικά του ζῶα ἡ ὑπῆρχον
(ἡ ὑπάρχουν ἀκόμη) εἰδικοὶ ἀλωνισταῖ (εν Αἰτωλίᾳ : βαλμάδες,
δηλ. τσοπτανήδες, καλούμενοι ἀλωναρατοί καὶ ἄγωνιάτες, οἱ ὅπερι
εἶχον χρόμα τὴν ἀλογία καὶ ἀνελάμβανον τοὺς ἀλωνισμούς .

O 3/10/05 S p4n pg 05

- 18) Πλήν τοῦ μέσου τούτου μὲ ζῷα καὶ μὲ ἀλωνιστικὸν ἔργαλεῖον ὑπῆρχον παλαιότερον εἰς χρῆσιν ἄλλα μέσα χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχυς· π.χ. τὸ κοπάνισμα αὐτῶν μὲ χονδρὸν ξύλον (τὸν κόπανον) ἢ μὲ ὅλλον τρόπον; (βλ., κατωτέρω ἐν σελ. 26 εἰκόνα).

...Бюл.ХВ. о. М.Борис. 21.11.1955.
...б.6.07.1955. 61702. —

- 19) 'Ο κόπτανος οὗτος πῶς ἐλέγετο' ἐκ τοίου ξύλου κατεσκευάζετο πρόσων μῆκος καὶ πάχος εἶχε καὶ πτοιὸν τὸ σχῆμά του; . . . .

Επίσημοι θεατές και πάροις είχε και πολύν το σχήμα του,.....
Ο Αθ. Δημοσ. πρ. δικαιοσ. & π. δρ. πολυ
Ω. Εξος Θ. 10. h.....

- 20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγίνετο εἰς τὸ ἀλώνι ἢ εἰς τὴν αὐλήν;
 Διὰ ποία δημητριακὰ ἐγίνετο (^{τὸ} γίνεται) / χρῆσις τοῦ κοπάνου
 (π.χ. φακῆς, ρεβιθίῶν κλπ.) ..... *τέλεσθαι τὸν φακόν την αὐλήν*
 ..... *τέλεσθαι τὸν φακόν την αὐλήν*

“Υπὸ πόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγίνετο” μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας ἢ καὶ συγγενῶν; ‘Ἀνελάμβανον τὸ ἔργον τοῦτο ἄλλα πρόσωπα ἐπ’ ἀμοιβῇ; Πῶς ἐκαλοῦντο τὰ πρόσωπα αὐτά; Πῶς ἐγίνετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ τὰ δημητριακὰ μεγάλων παραγωγῶν;

*Τε λέγεται τὸ κοπάνερον τὸν φακόν την αὐλήν
 Χρησίζεται τὸν φακόν την αὐλήν τὸν φακόν την αὐλήν*

- 21) Ποῦ ἐτοποθετοῦντο (ἐξηπλούντο) οἱ στάχυες διὰ τὸ κοπάνισμα.
 ‘Ἐγίνετο τοῦτο ἀπ’ εὐθείας ἐπὶ τοῦ ἑδάφους ἢ ἐπὶ ξύλου; Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σταχύων ἐκοπανίζοντο τὴν ἡμέραν;
 Τὸ κοπάνισμα ἀπέβλεπε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἢ

καὶ εἰς τὴν ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων; (Περιγράψατε λεπτο-
μερῶς τὸν τρόπον τοῦτον χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχυς,
παραθέτοντες σχεδιαγράφηματα ἢ φωτογραφίας) . . . .

79. Σεβαστίν. μήναν. Λευκό. Δημ. Αχαριά. Ε. Κ. Β.

- 22) Κατὰ τὸ ἀλώνισμα διὰ τῶν ζῷων, ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τοῦ κοπάνου,
ἐτραγουδοῦντο τραγούδια; Ἐάν ναι, ποια;
Κατὰ τὸ κοπάνισμα μήπως ἐλέγοντο εἰδικὰ δίστιχα ἢ φράσεις διὰ τὸν
συντονισμὸν τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἔργασίας; . . . .

O.K.!

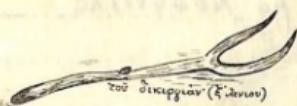
- 23) Πότε τὸ πρῶτον ἔγινε χρῆσις ἀλωνιστικῆς μηχανῆς εἰς τὸν τόπον σας.
Ποῖος τὴν ἐπρομηθεύθη (πρόσωπον συνεταιρισμὸς κλπ.). (Περιγρά-
ψατε τὸν τρόπον λειτουργίας αὐτῆς) . . . .

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΕΛΛΟΣ 1955

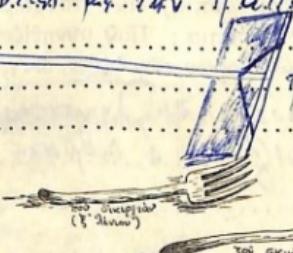
β'. Λίχνισμα

- 1) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισμένοι στάχυες, ἐτοιμασμένοι διὰ τὸ λίχνισμα (ἐν
Αἴτωλίᾳ: λειῶμα, ἐν Κρήτῃ: μάλαμα). Μὲ ποιὸν ἔργαλεῖον σωρεύεται
τὸ λειῶμα διὰ τὸ λίχνισμα πῶς λέγεται τοῦτο· (εἰς Κρήτην:
θρινάκι, εἰς Αἴτωλίαν καὶ Πελοπόννησον: δικριάνι, ἀλλαχοῦ: δικιργιάνι)
καὶ ποιὸν τὸ σχῆμα αὐτοῦ. . . .

Το! Χριώ με.. Ακρινέρει.. μέ. 24v. Παταξία!

τοῦ σικιργλάν (ξένου)

τοῦ σικιργλάν (ξένου)

τοῦ φκιάρ (ξένου)

Ο σχηματιζόμενος σωρὸς ἔχει σχῆμα στρογγύλον ἢ ἐπίμηκες;
Προτοῦ ἀρχίσῃ τὸ λίχνισμα (ἀνέμισμα) πρὸς ἀποχωρισμὸν τοῦ ἀχύρου

ἀπὸ τὸν καρπόν, καρφώνεται τι ἐπάνω εἰς τὸν σωρόν; Μήπως μαχαίρι, τὸ θρινάκι ἢ ἄλλο τι; Τί λέγεται κατὰ τὴν πρᾶξιν ταύτην καὶ πρὸς ποιὸν σκοπὸν γίνεται τὸ ἔθιμον τοῦτο.

.....Ο...Βαρεσ..69..εκτ.49..?96.1/μηνες.....

- 2) Μὲ ποιὸν ἐργαλεῖον γίνεται τὸ ἀνέμισμα; (Πῶς λέγεται τοῦτο: φτυάρι, θρινάκι; Ἰχνογραφήσατε τοῦτο.)

.....Ι/4..Υο'. f7.2.891..μει..Υο'. μερπουλόι (θρινάκι)

(μορπούλοι)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Ποῖος λιχνᾶς (ἀνεμίζει) ὄνδρος, γυναικαῖος εἰδικὸς λιχνιστής ἐπ' ἀμοιβῇ;

.....Ονδρες..μει..γυναικες.....

- 4) Πῶς λέγονται τὰ χονδρὰ τεμάχια τῶν στοχύων, τὰ ὅποια μετὰ τὸ λίχνισμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ· (εἴς τινας τόπους καλοῦνται: κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπὸς ἀπὸ τοὺς κοντύλους ἢ τὰ κόμπια; Ποῦ συνηθίζεται νὰ γίνεται δεύτερον ἀλώνισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζώων, ὥστε νὰ ἀποφλοιωθῇ ὁ σῖτος κλπ;

.....Οι..κόντυλοι..τιςγεγρα..ΜΟΤ69..Ιε..μει..
.....Οικονυμιζην..οικορρος..μει..μορφησης.....

- 5) Πῶς γίνεται ἡ ζεῦξις τῶν ζώων διὰ τὸ δεύτερον, ὡς ἀνωτέρω, ἀλώνισμα; Ποῦ ἀπαντᾶται τὸ ἀλώνισμα τοῦτο· πῶς λέγεται; ('Εν

Κρήτη: ξεβαθούλισμα καὶ καρπολώνεμα). διὰ ποῖα δημητριακὰ συνηθίζεται τοῦτο . . . .

- 6) Ἀφοῦ διὰ τοῦ λιχνίσματος (ἀνεμίσματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα, πῶς γίνεται ἡ διαλογὴ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμείναντα χονδρά τεμάχια τῶν σταχύων (τοὺς κρυτύλους, κόμπηα κ.ἄ.) ; . . . .

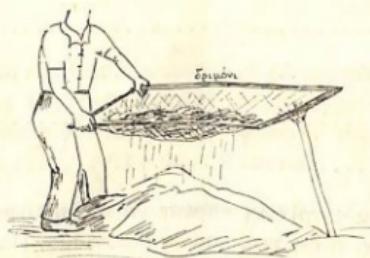
..... Δ. 1.5. Η. Μ. Ο. Β. Α. Ι. Β. Λ. Η. Σ. Ο. Τ. Φ. Δ. 1.4. Ε. Α. Ρ. Α. Β. .
..... Η. Σ. Υ. Β. Α. Ρ. . . . Δ. Ε. Ρ. Φ. Δ. Β. Ι. (1) . . . .

Γίνεται τοῦτο κατὰ τὸ ἀνέμισμα, ἀπομακρυνομένων τῶν ξένων αὐτῶν ὑλῶν ὑπὸ γυναικὸς διὰ σαρώθρου; ή διὰ αλλων μέσων, ὡς π.χ. κοσκί-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

νων μὲ ὅπας διαφόρων μεγεθῶν· π.χ. μὲ τὸ κόσκινον τὸ καλούμενον κατὰ τόπους: βολίστρης, δερμόνι, δορμόνι, δριμόνι, ρεμόνι κλπ.

(Περιγράψατε λεπτομερῶς τοὺς ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ καὶ σήμερον) τρόπους χωρισμοῦ τῶν κόκκων τῶν δημητριακῶν ἀπό τὰ ἄχυρα καὶ τὰς ἄλλας ὄλας. Ἰχνογραφήσατε δὲ ἢ παραθέσατε φωτογραφίας τῶν ἐν χρήσει ἐργαλείων καὶ σκευῶν) . . . .

- 7) "Οταν ἔτοιμασθῇ, ὡς ἀνωτέρω, ὁ καρπὸς σχηματίζεται εἰς σωρόν ; Μὲ ποιὸν ἐργαλεῖον σωρεύεται; Χαράσσεται ἐπὶ τοῦ σωροῦ σταυρός ; Πῶς χαράσσεται καὶ ποία ἡ μορφή του. Μήπως ἐμπηγνύεται κατόπιν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ τὸ ἐργαλεῖον τοῦ λιχνίσματος (θρινάκι, φτυάρι), ἐπακολουθεῖ δέ καὶ προσκύνησις καὶ ἀσπασμός τοῦ σωροῦ ὑπὸ τοῦ γεωργαῦ ; . . . . .

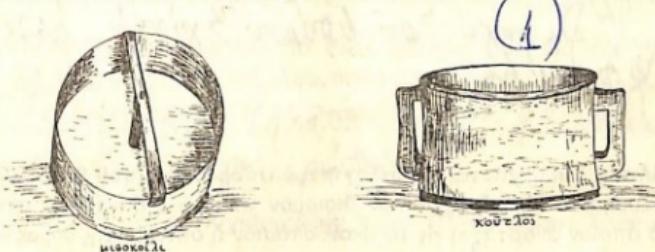
- 8) "Αλλα είναι μια προτού νά μεταφερθῇ δικαρπός (σίτος, κριθή κλπ.) είναι τήν αποθήκην. ....

γ'.1) Ποιαί δέ φειλαί πρὸς τρίτους ἔπερπε νὰ καταβληθοῦν εἰς εἶδος ἀμέσως εἰς τὸ ὄλωνι· π.χ. ἡ δεκάτη, κοινῶς δεκάτισμα. Ποία ἦτο ἡ συνήθεια. "Ηρχετο δέ δεκατιστής εἰς τὸ ὄλωνι; Μὲ ποιὸν μέτρον (δοχεῖον) ἐγίνετο ἡ μέτρησις τοῦ σίτου, τῆς κριθῆς κλπ., διὰ τὴν εἴπραξιν ὑπὸ τοῦ δεκατιστοῦ τοῦ «δεκάτου». (Σημειώσατε τὸ ὄνομα τοῦ μετρητοῦ, τὴν

χωρητικότητά του είς άκαδημα, είς κοιλά κλπ., παραθέσατε δὲ και ίχνο- γράφημα αύτοῦ. βλ. κατωτέρω σχετικάς εἰκόνας.

...4...h.z.p.m.s...P.o.n...e.l.s.a.u...h.g...P.y.v...B.g.d.o.v.p.e...()

...Xwpartmardas...12...DingSw...B3P.1502.

- 2) Ποια ἄλλα βάρη κατεβάλλοντο εἰς εἶδος εἰς τὸ ἀλώνι ;
α) τὸ παπαδιάτικο,
β) τὸ ἀγροφυλακιάτικο,
γ) τὸ γυφτιάτικο,

Σημειώσατε τὰ ἐν χρήσει παλαιότερον μέτρα τῶν δημητριακῶν (δύναμις, χωρητικότης, σχῆμα, καὶ παραβόλας ίχνους γραφήματα ἢ φωτογραφίας αὐτῶν) . . .

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Ποῦ ἀπεθηκεύετο κατόπιν ἡ παραγωγὴ (ό καρπός) ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ἐντὸς τῆς οἰκίας (εἰς ποῖα δοχεῖα) ἢ εἰς ὄγρους ἐντὸς εἰδικῶν λάκκων; (Σημειώσατε χειρομερῶν εἰς ἕκαστην περίπτωσιν, τὰς σχετικὰς συνθετικὰς). . . (εντός... οικια... ήσ. οξυπολι... ήσ. γέροντος. ήσ. γέροντος). Χωρίς μερικές. 5.00 ~ 100.0. Βαθύτατο

4) Τὸ ἄχυρον ποῦ ἀπεθηκεύετο. Εἰς ἀποθήκην (άχυρων) ἐντὸς τοῦ χωρίου ἢ εἰς τὸν ὄγρον καὶ παρὰ τὸ ἄλωνι. Πῶς ἔγινετο ἡ ἀποθή-

κευσις εις την υπαιθρον ;

γιατρον διανοιας

- 5) Πώς έγίνετο (ή γίνεται) ή διαλογή τού σπόρου. Κατά τήν διάρκειαν τοῦ θερισμοῦ ἀπό τούς καλυτέρους στάχυς ή μετά τὸ ἀλώνισμα ;

διαφορή των βούρων για τον αλώνισμα

- 6) Μήπως ὅπου γίνεται ή διαλογή τοῦ σπόρου πρὸ τοῦ θερισμοῦ κατασκευάζεται τότε ή μετά τὸν θερισμὸν πλέγμα (πλεκτή) ἐκ σταχύων, τὸ δόποιον ἀναρτᾶται εἰς τὸ εἰκονοστάσιον ή ὅπισθεν τῆς θύρας κλπ ;

Οχι

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Δ'. ΕΤΗΣΙΑΙ ΠΥΡΑΙ

- α'. 1) Κατὰ ποίας ἡμέρας τοῦ ἔτους λαμβάνει χώραν κατ' ἔθιμον εἰς τὸν τόπον σας ἄναμμα φωτιᾶς εἰς τὸ υπαιθρον. (Π.χ. παραμονὴ Χριστουγέννων, ἑσπέρας 23 Ιουνίου (Κληδόνου), Ἀποκρίες, πρώτη Μαρτίου, Πάσχα (κάψιμο τοῦ Ιούδα), ἑσπέρας τῆς 31 Αὐγούστου κλπ.)

Τις Κυριακής

Εἰς ποίας ἡμέρας, ποίαν ώραν καὶ εἰς ποῖον μέρος ;

Φρέδην πριν την ηλιοβασιλείαν της ημέρας
μεσημέριαν της ημέρας

- 2) Πώς λέγεται ή φωτιά αύτή ; (π.χ. φανός, ἀφανός κλπ.).....
.....Η.Τ.ΩΝ.Τ.ΩΝ.Ν.Σ.

- β'. 1) Ποιοι άνάπτουν τήν πυράν' παιδιά, ήλικιοι μένοι, ποιος άλλος ; .....

Τοίχοις οικισμον. Την. θυράν. Οι γηγενεράτε,
νεοχρήκον.

- 2) Ποιος ή ποιοι συλλέγουν τὰ ξύλα, θάμνους κλπ. διά τήν πυράν.
Τὰ κλέπτουν ; "Αν ναι, ἀπὸ ποιον μέρος ; .....

Τοίχοις - Κρητον. την. ζηργες Σίκλου...
επισίν. εν γυναιρωσιν.

- 3) Πώς γίνεται ή συγκέντρωσίς των. (Περιγράψατε λεπτομερῶς)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- γ'. Ποιαί αἱ συνήθειαι εἰς κάθε τόπου διά κάθε πυράν ;

- 1) Προσευχαί, διάφοροι ἐπικλήσεις, ξόδια, ἄσματα, κρότοι, θόρυβος.
Καταγράψατε τὰ σχετικά κείμενα .....

Θεοντα.

- 2) Πηδήματα, χοροί γύρω ἀπὸ τήν πυράν. (Περιγραφή λεπτομερής)

Χοροί.

3) Τί καίονται εἰς τὰς πυράς αύτάς· (κάψιμον τροχοῦ ἀμάξης, λου-
λουδιῶν τοῦ Μάρτη, τοῦ στεφάνου τῆς Πρωτομαγιᾶς κλπ.) .....

.....

.....

.....

.....

4) Καίονται (ἢ ἔκαίοντο) δόμοιώμαστα· π.χ. κατά τὸ Πάσχα δόμοιώμα
τοῦ Ἰούδα· (περιγράψατε λεπτομερῶς) .....

.....

.....

.....

5) Παραθέσατε λεπτομερῆ περιγραφήν τοῦ ἔθιμου εἰς τὸν τόπον σας

.....

.....

.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ